

Proletarska mladina

Izhaja štirinajstdnevno. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Turjaški trg 2/II. — Naročnina znaša mesečno 4 Din. Za Italijo mesečno L 1.50. Posamezna številka stane Din 2 —

Roke proč od sovjetske Rusije!

DELAVSKI MLADINI!

»Mir« današnjih dni je oborožena vojna. Ta mir zahteva milijone žrtev kot svetovna vojna. Človeštvo vzdihuje pod besom kapitalistične anarhije in reakcije.

Povsod vlada mrzlična atmosfera vojne, reakcije in fašizma. Svetovna politična situacija se poostruje. Nevarnost nove vojne grozi ne samo v vseh koncih Evrope, ampak vsega sveta.

Kapitalistične države se oborožujejo in pretijo druga drugi z vojno ali v enem so si edine: v boju proti

SOVJETSKI RUSIJI.

Še nobeno ljudstvo ni prestalo toliko silnih napadov svojih sovražnikov kot rusko, odkar je zlomilo verige suženjstva. Blokada, intervencija, boji, državljanska vojna — vse to se je stalno vrstilo od zmagovite oktobrske revolucije sem.

Sovjetska Rusija se je kljub vsemu utrdila, ojačila, oživila, vedno nove, sveže sile jo dvigujejo: strastna ljubezen in solidarnost vseh proletarcev, ki vidijo v njej prvo svojo veliko domovino.

Sovjetska Rusija se je vedno bolj utrjevala in se dvigala na vseh poljih gospodarskega življenja: tovarne so zopet pričele delati, poljedelstvo cveteti, prvi veliki transporti žita so šli v inozemstvo. V tem trenutku, ko je sovjetska Rusija vedno trdnejša, ko

stopa kot proletarska velesila pred vse narode zemljekroga, v tem trenutku poskuša propadajoči internacionalni kapitalizem kljub vsem dosežanim svojim porazom še enkrat, da z

NOVIM NAPADOM SOVJETSKO RUSIJO IZOLIRA IN OHROMI.

Angleški diplomati že vijejo vrvi, s katerimi naj bi obesili prvo delavsko-kmetsko republiko. Atentat na Vorovskega je prvi njihov čin. Francija, oborožena do zob, se je opijanila v blesku svojih bajonetov in kanonov in hoče napraviti iz cele Evrope eno veliko francosko kasarno.

Istočasno z atentatom na sovjetskega zastopnika Vorovskega, ki naj bo, kot revolverski strel l. 1914 v Sarajevu, znamenje za imperialistično vojno, signal za

POHOD INTERNACIONALNEGA KAPITALIZMA PROTI SOVJETSKI RUSIJI,

istočasno pošiljata Anglija in Francija svoje generale v svoje kolonialne dežele: Poljsko, Češko, Jugoslavijo, Rumunijo etc. Maršal Foch inšpicira poljske in češke regimente in jih navdušuje proti sovjetski Rusiji, general Le Rond in Wrangel pa jugoslovanske.

Delavska in kmetska mladina Jugoslavije naj bi se borila in poginila v boju z ruskim delovnim ljudstvom!

V tej uri nevarnosti združite, mladi proletarci vse svoje sile proti kapitalistični reakciji! Ob tej uri, ko se gre za tvojo kožo, se prebudi in stopi kot eden v internacionalno enotno fronto proletariata!

Vsaka ura je dragocena!

Na noge! Na delo!
ROKE PROČ OD SOVJETSKE RUSIJE!
DOL ANGLEŠKO-FRANCOSKI IMPERIALIZEM!
DOL Z VSAKO IMPERIALISTIČNO VOJNO!
V BOJ ZA BODOČNOST!

Konferenca socialistične mladine v Hamburgu.

Te dni se vrši v Hamburgu takoj po kongresu ujedinjenja social-patriotske 2. in centrumaške 2 $\frac{1}{2}$ internacionale ženitovanje social-patriotske in centrumaške mladine.

Glavni pomen obeh hamburških konferenc leži v tem, da se bo likvidiralo in položilo k večnemu počitku takozvani »socialistični centrum« (Kautsky, Longuet, Fric Adler etc.), ki je bil organiziran v takozvani 2 $\frac{1}{2}$ internacionali s sedežem na Dunaju. Socialistični centrumaši bodo s tem prenehali v celokupnem proletarskem in mladinskem gibanju.

Centrumaši so se razvili v času svetovne vojne kot opozicija proti social-patriotom, ki so se javno izkazali kot izdajalci delavskega razreda. Centrumaši so kolebali stalno med izdajalskim social-patriotizmom in revolucionarnim razrednim bojem. Končno so se vedno odločili za social-patriotsko izdajalsko pot, pri čemer so izgubili vse poštene ele-

mente v svojih vrstah, ki so prešli v moskovsko internacionalo. Centrumaši so čutili strah pred topovskim ognjem imperialistične vojne in pred viharjem proletarskega vstajenja. Revolucionarni val prvih povojnih let je zanesel centrumaško ladjo zelo na levo. Crispian in Dittmann sta se l. 1920 pogajala s komunistično internacionalo, da gresta v njene vrste. Vsi centrumaši so tedaj romali v Moskvo, kot romajo kristjani v Rim in Turki v Mekko. Ali porazi proletariata 1920/21 so ustvarili objektivne pogoje za reformistično prerojenje centrumaškega socializma v teoriji in praksi. No, in sedaj v Hamburgu se bo še formalno pokopalo živo strohnelo centrumaštvo.

Ujedinjenje internacionale 2 in 2 $\frac{1}{2}$ v Hamburgu pomenja v resnici, da bodo social-patrioti požrli centrumaše. To prežvečenje 2. internacionale pri tej operaciji bodo brezdvomno motili delavci, ki bodo razočarani nad tem procesom, da se dajo njihovi navidezno revolucionarni voditelji požreči po izrazitih

Podlistek:

Vaclav Vorovski.

Tu prinašamo kratek življenjepis sodruga Vaclava Vorovskega, sovjetskega poslanika v Rimu, ki je padel v Lausanni (izg. Lozani) kot žrtev novega napada, ki ga je pričel pripravljati kapitalistični svet z Angljo na čelu prot sovjetski Rusiji.

Mladi sodrugi, zajemajte iz njegovega življenjepisa vzpodbudo za težko pot, ki leži še pred nami, preden dospemo do neizogibne zmage.

Vorovski se je rodil l. 1871. kot sin poljskih, katoliških starišev. V Petrogradu je dovršil tehnično visoko šolo in študiral potem tudi v inozemstvu. Revolucionarnega gibanja se je pričel udeleževati v devetdesetih letih v Odesi. Priključil se je boljševiški struji v social-demokratični stranki Rusije in je dalj časa kot tak deloval po južno-ruskim mestih.

Vorovski se je torej boril v vrstah internacionalnega revolucionarnega proletariata že 30 let. — Kot študent tehnike se ni učil samo sestava strojev, zakonov tehnike, učil se je tudi boja živih ljudi, ki

stojе ob strojih, učil se je tudi zakonov proletarskega razrednega boja, ki bo osvobodil svet izpod verig kapitalizma. V Vorovskem se je združila javnost matematično-tehničnega znanja, notranji mir in veselost raziskovalca narave s trdnim zaupanjem in voljo proletarskega borca, ki je poln vere, ker ve, kaj mora priti in ki se bori za to, da čim prej pride to, kar mora priti.

Vorovski se ni zadovoljil s teoretičnim študijem socializma, on je bil eden tistih, ki so v 90ih letih mladi, prebujajoči se ruski delavski razred organizirali v ilegalne organizacije, ga v njih izobraževali in potom njih vodili boj proti kapitalizmu in carizmu.

Že pred revolucijo l. 1905 se je pokoril za svoje delovanje po carističnih ječah in v prognanstvu in oni čas, ki ga je prebil v vlažnem, mokrem, strašnem srednjeveškem zaporu v Orelu, je pokopal za vedno njegovo zdravje. Stranka ga je poklicala še pred 1905 na najvažnejša odgovorna mesta. Skupaj z Leninom je urejeval prvo boljševiško glasilo »Proletarec«. Velika jasnost njegovih misli, velika notranja harmonija mu je dovoljevala, da je pisal v imenu stranke tako, da je mogel vsak delavec razumeti, kaj hoče stranka.

Po prvi revoluciji, po velikem porazu ruskega

izdajalcih delavskega razreda. V bistvu so se pa pogreznili centrumaški voditelji tako globoko v reformistično blato, da bo nova »ujedinjena« internacionala stara našminkana 2. internacionala z reformistično in nacionalistično ideologijo in prakso.

Vse to velja v polni meri tudi za socialistični mladinski internacionali. 2½ mladinska internacionala je nastala v februarju 1921. Kot internacionala odraslih centrumašev je tudi ona izjavila, da obstoja njena glavna naloga v tem, da se stvari ena sama mladinska internacionala iz reformistične, centrumaške in revolucionarne proletarske mladine. No, v resnici se zdaj združuje 2½ mladinska internacionala le z desno socialistično mladino, ki tvori v vseh deželah neznatno manjšino. Zato je zelo smešen slavospev centrumaške mladinske internacionale o ujedinjenju z desno social-patriotsko mladino, ker revolucionarna proletarska mladinska internacionala ima v svojih vrstah pretežno večino organizirane delavske mladine. Dočim ko bo imela sedaj ujedinjena social-patriotska in centrumaška mladinska internacionala 200.000 članov, jih ima že danes devolucionaarna proletarska mladinska internacionala okrog 900.000. Centrumaška mladina dela zato toliko hrupa o tem tragi-komičnem »ujedinjenju«, da bi zakrila to, kar se v resnici dogaja — **prehajanje centrumaške mladine na stran social-patriotsko-meščanske koalicije in s tem cepljenje vrst proletarske mladine, da zakrijejo svoje izdajstvo celo onih načel mladin-**

proletariata 1907, so prišla leta ječe, prognanstva, nove bede, novih bojev. V tem najtežjem času ruskega proletariata, ko je na tisoče in tisoče intelektualcev zapustilo poraženo delavstvo, je ostal Vorovski zvest stranki in je delal, kjerkoli je mogel.

Prišla je svetovna vojna in po vsem svetu so zažigali in teptali voditelji socialne demokracije to, za kar so doslej govorili, opljuvali so rdeči prapor socializma in ga žrtvovali bogovom kapitalizma in nacionalizma. Vorovski, ki se je tedaj kot inženir mudil na Švedskem, je ostal zvest proletarski stvari in on je pomagal vzpostaviti zveze med inozemskim komitejem boljševiške stranke z Rusijo in urejeval boljševiško glasilo, kjer se je zopet izkazal kot jasni mislec in odličen pisatelj.

Z zmago oktobrske boljševiške revolucije je postal diplomatski zastopnik Sovjetske Rusije. Svoji novi nalogi se je odzval zopet z velikim taktom in mirom. Ko se je pripravljala vojna intervencija proti sovjetski Rusiji s pomočjo držav »male entente« (Poljska, Češka, Jugoslavija, Rumunija), se je Vorovski vrnil v Rusijo, kjer je vodil do l. 1921 državno zalogo. V teh letih velikih bojev in pomanjkanja je imel vedno trdno zaupanje v zmago sovjetske Rusije, v zmago proletarski stvari in s svojim humor-

skega gibanja, ki so vsaj nekaj ločili centrumaško mladino od patriotske: neodvisnost od stranke in politična aktivnost mladine.

Mi zavračamo vse škodljive iluzije hamburske ženitve, ker vemo, da je **nemogoče ujedinjenje dveh popolnoma si nasprotnih programov in taktik — revolucionarne in reformistične** — ker vemo, da združitve ognja z vodo pogasi ogenj. Pač pa smo za **enotno bojovno fronto delavske mladine**. Kajti položaj delavske mladine je z vsakim dnem slabši, ker delavska mladina je še bolj kot odraslo delavstvo izpostavljena vsem nevarnostim vojne, fašizma in gospodarske ofenzive kapitala. Militarizem zadeva telesno in duševno predvsem mladino. Fašisti usmerjajo svoj teror in svojo propagando predvsem na mlade proletarce. Pri mladini se pričinja podaljševanje delovnega časa, znižanje plač itd.

Desna socialistična mladina je že dvakrat odklonila predlog revolucionarne proletarske mladine za enotno fronto; če jo bo odbila tudi sedaj, smo prepričani, da bodo v njenih lastnih vrstah vstali mladi proletarci proti svojim voditeljem, ki nočejo skupnega boja za zboljšanje položaja delavske mladine.

Ura, v kateri živimo, je skrajno težka. Jutri je lahko že vojna tu! Visoko se dviga val fašizma. Beda nas tlači vse.

Če so gospodje v resnici za enotnost, se bodo na svojem kongresu odzvali klicu po skupnem boju delavske mladine.

jem je šel preko vseh težkoč. — Ko je ležal na tifusu smrtno bolan v nezakurjeni sobi, je rekel sodrugu Radeku, ko ga je obiskal, z nasmehom: »Ali me hočete izvoliti za zastopnika Sovjetske Rusije v nebesih?«

Vorovski je ozdravil in šel kot Sovjetski zastopnik v Rim. Od prvega pojava fašizma v Italiji pa do njegove zmage se ni dal po njem niti malo uplašiti in je ostal na svojem mestu, ko so fašisti ogrožali njegovo življenje. Na znani konferenci v Genovi je služil Sovjetski Rusiji in proletariatu s svojim izvrstnim poznavanjem inozemstva in s svojim mirnim, premišljenim presojanjem.

*

In sedaj je padel v Lausanni kot žrtev reakcije, ker si je upala sovjetska Rusija na lozanski konferenci nastopiti kot zaščitnica zaslužjenih narodov vzhoda, ker si je upala Sovjetska Rusija pred vsem svetom reči angleškemu imperialistom:

Vi ste stoletja izkoriščali in tlačili milijone vzhoda, vi jim morete še za enkrat naložiti jarem na njihova izbičana ramena, ali vaš čas, vaše gospodstvo ne bo trajalo večno. Kajti že stoji pred vami stotomilijonsko rusko delovno ljudstvo, ki ni samo prvobornik svetovnega proletariata, ampak tudi ljudskih

Dol z lažnjivo »enotnostjo«!

Živela bojovna enotna fronta delavske mladine!

Živel skupni boj proti vojni, fašizmu in obubo-
žanju!

Organizirajte se politično!

Dovalj smo že pisali o potrebi, da je vsak mladi proletarec organiziran v svoji strokovni organizaciji.

Nikdar pa še nismo pisali o potrebi, da mora biti mladi proletarec organiziran tudi politično. Pisali smo, da se mora delavska mladina udeleževati političnega boja delavskega razreda, nismo pa rekli mladim proletarcem: pojdite v to in to stranko, ta in ta stranka ščiti vaše interese itd.

Zakaj ne? — ker stranke, ki bi v resnici zastopala interese delavskega razreda Jugoslavije, ni bilo. Kajti »socialistične stranke Jugoslavije« ne more noben zavezanec proletarec smatrati za razredno proletarsko stranko. Kajti ta stranka, oziroma sekta, je izdala tako načela socializma kot interese delavskega razreda in njegov boj; ona je napravila vse, da je utrdila buržuazno Jugoslavijo, da bi zlo-mila revolucionarno avangardo jugoslovanskega proletariata in s tem odporno silo celokupnega delavskega razreda.

Stranka, ki v resnici izraža in zastopa interese

množice vzhoda, ki bodo pretresele v temeljih ves svet, ko se dvignejo na upor.

Zato gorje Sovjetski Rusiji! Lord Curzon je sklenil, da pokaže narodom vzhoda, da bo kaznovan vsakdo, kdor bo nastopil za tlačane in zaslužne vzhodne narode. Ruski delegaciji je prizadeval razžaljenje za razžaljenjem, da bi vedeli Turki, Peržani, Arabci, Indijci, kdo je z njimi in kdo je proti njimi.

Delavstvo Evrope, kateremu je svetovni meščanski »civilizirani« tisk hotel viliti v glavo zgražanje nad terorjem in »barbarstvi« boljševikov, delavstvo Evrope, ki ga je meščanstvo in njegovi oprode — social-patrioti učilo o »človekoljubnosti«, to delavstvo bo reklo sedaj angleški, švicarski in svetovni gospodi: »Hvala, hvala za nauke, mi bomo razumeli njihov smisel, da med podjarmljenim proletariatom in njegovimi izkoriščevalci ni nobenih človeških vezi, ampak edino-le boj.

*

Truplo s. Vorovskega je bilo že prepeljano v Sovjetsko Rusijo in za njegovim truplom, na njegovi poslednji poti ga spremlja kot državna oblast organizirano delovno ljudstvo Rusije, na njegovi poslednji poti maršira armada, ki lahko odgovarja topovom s topovi, armada, ki se je že nešteto krat vrnila iz

delavskega razreda Jugoslavije, je: Neodvisna Delavska Stranka Jugoslavije.

Danes je politični interes delavske mladine mnogo manjši kot pa n. pr. v prvih povojnih letih členzive proletariata. Zato se bo marsikateri mladi sodrug vprašal, čemu je sploh potrebno udeleževati se boja politične proletarske stranke. On bo priki-mal, da je N. D. S. J. v resnici proletarska stranka ali istočasno bo dejal, da njega stranka ne briga. Takoj si bomo na jasnem.

Boj delavskega razreda je neizogiben. Nekdo mora voditi ta boj. To je tem bolj potrebno, ker je nasprotnik — buržuazija — močna in pretkana in ker je boj z njo trd in hud. Kdo naj vodi ves delav-ski razred? kateri del razreda? Jasno, da naj na-prednejši, najbolj izšolani del.

In ta del je ravno stranka.

Stranka ni razred, ampak del razreda. Ali stranka je glava razreda. Stranka delavskega razreda je ravno ono, ker najbolje izraža interese celega razreda. N. D. S. J. dokazuje v svojem programu in s svojim kratkim življenjem, da izraža in da je tudi pripravljena boriti se za te interese, dočim ko jih »socialistična« sekta izdaja, izkoriščujoč ime sociali-zma tako, kot izkoriščajo klerikalci vero.

Proletarske stranke se torej ne more ločiti od proletarskega razreda, kajti njeno razmerje do delavskega razreda je tako kot razmerje človeške glave

boja z zmagovalnimi zastavami. Za njegovim truplom bo marširala naraščajoča armada revolucionarnega mladega in odraslega proletariata, ki bo nades še pre-slab, jutri korakal k zmagi.

*

Kot blisk razsvetljuje revolverski strel v Lau-sanni svetovni položaj. Blisk se je utrgal iz težkih oblakov, ki lahko prinesejo vihar. Mi smo v viharju rojeni, zato preko vseh žrtev na naši težki poti po-jemo pesem viharja, širimo val viharja do zmage.

Ne zastonj!

Z veselim pričakovanjem sem hitela tja.

Ali bom imela »srečo«, dobiti »dobro plačano« mesto? Mogoče...

In stala sem pred njim, tovarnarjem.

Pravi meščanski tip: nasičen, z brutalnim obrazom, debe-
limi, pohotnimi ustnicami.

Kpt oovsod, tudi tu običajen način: poskusni diktat, pisati na pisalni stroj... In potem, koliko sem stara, koliko let že služim in več drugih vprašanj.

Rekla sem mu, da moram imeti večjo plačo, ker sem sa-
msotojna.

Potem je postal gospod tovarnar zelo prijazen z menoj.

»Gotovo, moja draga gospodična, jaz imam popolno ra-

do ostalega telesa. Če odsekaš človeku glavo, bo skoro izdihnil.

Delavska mladina je del delavskega razreda, zato je ona zainteresirana na položaju in boju celokupnega delavskega razreda, torej tudi na boju njegove predstraže — politične stranke.

Mlada delavska generacija nasledi svoje starejše sodruge, stopa na mesta, izpraznjena po njih, je bodoča voditeljica delavskega razreda. Današnji mladi proletarski generaciji je prisojeno še več: gledati rezultat dolgega proletarskega razrednega boja — njegovo osvoboditev izpod kapitalističnega jarma. S tem pa stoji sedanji proletarski naraščaj tudi pred težjo nalogo: na razvalinah kapitalističnega sistema graditi svobodno človeško družbo.

Da pa bomo kos tej nalogi, se moramo pripravljati in vežbati za njo in za to se bomo vežbali najboljše z udeleževanjem celokupnega delovanja in boja Nezavisne Delavske Stranke Jugoslavije, zaščitnice in voditeljice delavskega razreda Jugoslavije.

Vsi zavedni mladi proletarci morajo biti člani Nezavisne Delavske Stranke Jugoslavije!

17. junija vsi v Zagorje k razvitju prapora »Vesne!«

zumevanje za položaj samostojnih gospodičen in sem pripravljen, da z ozirom na posebne okoliščine prostovoljno plačam mesečno 2000 Din!« —

2000 Din! — Lepa vsota za 18 letno stenotipistinjo...

Hotela sem že sprejeti, ko mi je gospod, ki je izgledal popolnoma »socialno« z najljubnejšim, najpredrnejšim smehom sveta razodel:

»Seveda vam ne morem dati te vsote popolnoma zastonj, moja gospodična; jaz zahtevam za to ob priliki »male protiusluge«...

Odkrit je bil, ta čedni fabrikant, tako da sem bila takoj »paf« od njegove predrznosti.

Potem je vstal v meni bes in odvrnila sem:

»Gospod! Ali tako izgleda vaše razumevanje za »samostojne« mlade deklice?! Hvala za vašo ponudbo!«

Najrajši bi mu pljunila v obraz, lopovu.

Cinično se je režal in mi odprl vrata:

»No, če ne, gospodična, dobim kaj drugega...«

Da, vi dobite nekaj drugega! To verujem! Kajti za proletarske deklice je danes le eno:

Ali pošteno stradati ali utrujena po trdem življenjskem boju sprejeti tako »ponudbo...«

To vedo ti krvosesi in mesni kupčevalci predobro in zato stavijo take ponudbe.

Ne ponujajo zastonj večjih plač.

Ne zastonj!

Tudi za nas ne!

Da, »ne zastonj« je krvava parola vašega gospodstva. Ali: ne doni tudi zastonj pesem svobode, pesem proletarske zmage, pesm maščevanja nad vami krvoloki!

I. Š.

Kongres lesnih delavcev o delavski mladini.

Kongres lesnih delavcev Jugoslavije je sprejel sledečo resolucijo o vprašanju delavske mladine:

»Po štiridnevem delu so delegati lesnih delavcev iz cele Jugoslavije vzvršili popolno ujedinjenje vseh lesnih delavcev v enotno, močno zvezo. S tem je stvorjena močna armada izkoriščanih lesnih delavcev proti ujedinjenemu kapitalističnemu razredu Jugoslavije.

Kongres lesnih delavcev je lahko s tem svojim delom zadovoljen ali njegovo delo bi ostalo nepopolno, če se ne bi na tem kongresu posebej razpravljalo vprašanje slabega položaja mladih delavcev.

V duhu sklepov, sprejetih na državni konferenci nezavisnih strokovnih organizacij se izjavlja tudi današnji kongres lesnih delavcev, da se bo posvetilo posebno pažnjo in skrb mladim lesnim delavcem in delavkam. Zveza lesnih delavcev bo z vsemi silami delala na tem, da mlade delavce materialno zaščiti, da jih duševno pripravi za častne borce delavskega razreda in da s tem položi temelje za boljšo bodočnost celokupnega delavskega razreda Jugoslavije.«

Mi najtopleje pozdravljamo to resolucijo, ki dokazuje, da med vedno širše kroge delavstva vseh panog prodira prepričanje, da morajo strokovne organizacije napraviti nekaj za delovno zaščito delavske mladine, ki jo vedno huje zadevajo udarci ofenzive kapitala, pod katero tudi vedno več mladih delavcev kloni in zapada alkoholu, brezbriznosti za svoje interese in organizacijo.

Pozdravljamo ta sklep, kakor smo pozdravili sklep konference nezavisnih strokovnih organizacij o mladinskem vprašanju. Ali eno moramo pripomniti!

Lepa in obširna je ona resolucija nezavisnih strok. organizacij, lepo doni tudi resolucija lesnih delavcev. — Ali resolucija je ostala do danes le resolucija, neodvisne strok. organizacije pa še niso napravile ničesar, da svojo resolucijo tudi izvajajo v praksi, da jo skušajo čim prej udejestviti. Položaj delavske mladine je danes tako pereč zlasti v Sloveniji, da potrebujemo tu dejanj, praktičnih korakov od strani strokovnih organizacij. Vlada ne dovoljuje samostojnih mladinskih organizacij, na drugi strani pa favorizira »Orjuno« in podpira nacionalistično mladinsko gibanje, razna zabavna mladinska društva, »Sokola« itd. Na eni strani se ne more mladi delavec organizirati v revolucionarno mladinsko organizacijo, na drugi strani ga vabijo k sebi kinematograf, gostilne, alkohol itd. S tem je vedno bolj pereča nevarnost demoralizacije mlade delavske generacije. Kdo lahko najuspešneje in najhitreje to prepreči, če ne ravno strokovne organizacije?!

In še eno! Na eni strani se sklepajo lepe resolucije o važnosti vprašanja delavske mladine, na drugi strani pa celo zaupniki tako postopajo in se tako obnašajo napram mladini, da je ne morejo nikakor navdušiti za organizacijo, ampak jo morejo le odbiti. Na eni strani se piše o revolucionarni delavski mladini itd., na drugi strani se jo zmerja s smrkavci, pobalini itd. in se ji skuša z vsem obnašanjem dokazati, da ona ni ravnopraven član človeške družbe, ampak da je ustvarjena le za to, da gara, da se jo pretepa in zmerja in da ona na vse to molči.

Teh besed nismo izpregovorili radi polemičnih svrh, ampak zato, da se obstoječe stanje zboljša z ene in druge strani, da se zoži prepad med teorijo in prakso poedinih odrastlih sodrugov.

M. Dortu-Mile: Mladini!

Jastreb plove preko gozda:
smelo srce, vesel pogum!

Pojoče zapleše vihar preko gor:
svobodno, nevstrašno!

Bremena težka nosi reka:
valovi se z ladjo igrajo!

Do solca vkresal se je blisk:
moč išče svetlobe!

Mladina, bodi kot jastreb,
mladina, razumi viharje!
Mladina, bremen se ne plaši,
mladina, posnemaj blisk!

Šport in delavsko gibanje.

Delavnost proletariata na polju fizične (telesne) kulture je bila do zadnjih časov v večini dežela ločena od revolucionarnega razrednega gibanja proletariata. Mladih delavci so šli večinoma v meščanske športne organizacije.

Buržuazija izkorišča fizično kulturo proletariata za svoje namene predvsem v politični obliki, s tem da širi meščansko mišljenje med proletarci, ki so ljubitelji športa. Še celo socialno stran športa izkorišča v svoje namene, s tem da vzgaja v delavcih-športnikih nezdrave socialne nagone.

Pri nas se polagoma pričinja delavsko športno gibanje. Pri tem moramo napisati nekaj besedi vsem delavskim športnim organizacijam, krožkom in sekcijam.

Član delavske športne organizacije mora biti razredno zaveden, delavska športna organizacija

mora predstavljati proletarsko bojovno organizacijo, mora delati na to, da mladi in odrasli proletarci pustijo meščanske športne organizacije, se morajo boriti za materielno, duševno in organizatorično neodvisnost proletariata od buržuazije in nasprotno gojiti proletarski šport in telesno pripravljati mlade proletarce za revolucionarne telesno in duševno razvite borce.

Enotnost razrednega cilja vseh organizacij delavskega razreda in zavestno vodstvo njegove delavnosti na najrazličnejših poljih daje revolucionarnemu gibanju delavskega razreda enoten značaj. Temu odgovarjajoče se mora šport proletariata uvrstiti v enotno razredno akcijo delavskega razreda.

Omenjena skupnost razrednega cilja vseh revolucionarnih organizacij proletariata in iz tega nastajajoča potreba njihove medsebojne organizatorične zveze daje delavskim športnim organizacijam možnost, da se na polju agitacije in organizacije opirajo na vse proletarske revolucionarne organizacije in da uspešno delujejo skupaj s strokovno, politično in mladinsko organizacijo.

Kakšne da so te medsebojne zveze, se ne da vnaprej določevati, ampak te se razvijajo v delu samem.

Skupno delovanje športnih organizacij s strokovnimi in drugimi proletarskimi organizacijami bo spravilo v popolno soglasje fizično kulturo delavstva z interesi revolucionarnega razrednega boja.

Športna organizacija, ki skuša delovati brez sporazuma z ostalimi delavskimi organizacijami pa ne služi v korist, ampak v škodo proletariata, ker oddaljuje svoje člane-delavce od razrednega boja in revolucionarnih razrednih potov delavskega razreda.

Mačky-Mile: Proletarec.

Pomanjkanje, udarci in glad in trpkost:
to vse mu nudila je njega mladost.
Deset let tlačani, potem: do noči
od jutra se v delu ves truden poti.
Potem pa je planil na dan ves svetel,
z rokami jeklenimi jarem razgnal.
Begunec — je bežal iz kraja v nov kraj,
oznanjal idejo, oznanjal nov raj;
Vsi bratje, ki čuli so ga, vsepovsod,
odpravili koj so za njim se na pot...
In sleherno srce se vse mu odzove...
Tedaj ga biriči so vrgli v okove.
Deset let prenašal je bil kot jetnik
na svojem telesu odtiske verig.
Ugasnil mu glas je, obraz obledel,
a v srcu mu srd je še vedno plamtel.

In zopet iz kraja je v kraj potoval,
in jezik njegov je spet ogenj sejal.
In v tisoče src se je setev izlila,

iz ktere človeštvu bodočnost bo vzknila.
Zaklical sodrugom iz vseh dežel:
Vstanite! Končajte! Naš dan je prišel!

Fašizem.

AMERIKA.

Ameriška fašistovska organizacija Ku-Klux-Klan, ki je prej služila za duševno, socialno, politično in gospodarsko zatiranje Zamorcev, se obrača danes proti vsemu, kar ni 100odstotno ameriško. Ima okrog 700.000—800.000 članov in je razširjena po vsej severni Ameriki.

ČEŠKA.

Financierno podpira fašiste celokupni bančni kapital, moralično stoji za njimi demokratska stranka (ki je taka kot naša). Ta fašistovska mladina je v »Školi«, ki dobiva od vojnega ministra orožje za »telesne vaje«. Vodilne osebe »Sokola« so v odboru »nacionalnega gibanja« in stoje v tesni zvezi z vojnim ministrstvom. Splošno je fašistovsko gibanje še slabo, delavci se mu posmehujejo, ali vendar stoje pazno na straži, da nastopijo proti njemu, kjerkoli se pokaže.

NEMČIJA.

Tu je na stotine legalnih in ilegalnih organizacij z različnimi imeni ali enim ciljem. Skupno število članov vseh teh fašistovskih organizacij znaša okrog 1 milijon.

Za označenje teh band prinašamo izvleček iz direktiv za njihove bojne čete (brigade):

»V brigado se smejo sprejeti le ljudje, ki ne nosijo v sebi nobenih ovir, ki brezpogojno poslušajo voditelja, ki so dovolj brutalni, da brezobzirno postopajo, kamorkoli se jih odredi. Kot podkomandanti pridejo v poštev le častniki, ki imajo izkušnje iz vojne in iz pouličnega boja z upornimi množicami, ki imajo izkušnjo prakse: ne se pogajati, ampak stre-

ljati in brezobzirno ukazovati! V brigadi stvoriti napadalno četo iz športnikov, ki po potrebi podvzamejo najprejrednejše čine, brez ozira na posledice in lastne izgube. Zato čim več mladih ljudi, ki so brez vsega in za katerimi ne bo nihče žaloval.«

Gnezdo fašistovskih band je Bavarska.

Ali revolucionarni proletariat je dokazal zlasti 1. maja, da je močnejši od teh banditov.

BULGARIJA.

Bulgarska buržuazija organizira vedno bolj legalne in ilegalne fašistovske organizacije. Stambolijskega vlada podpira te bande. Dočim ko razorožuje »makedonstvujoče« in vaško prebivalstvo, pripravljata pot buržuazne reakcije.

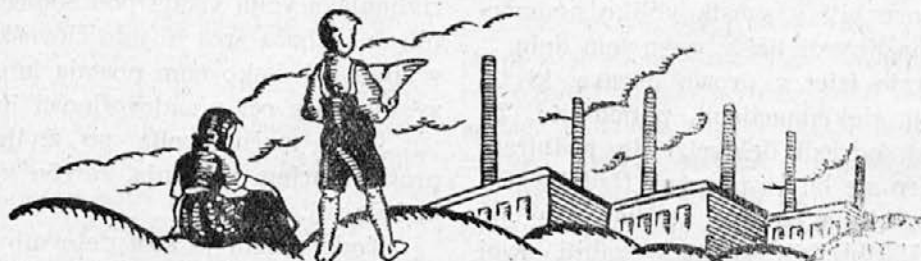
Proletariat kljub vladinim preganjanjem organizira in prireja velike shode in demonstracije proti fašistom.

JUGOSLAVIJA.

Tu so vrli »Orjunčki« zaspali za enkrat. Deloma radi tega, ker njihov ideal — bivši policijski minister Pribičević ni mogel zlezti k vladnemu koritu in ker so radikalni zagrozili, da bodo nastopili proti »Orjunčkom«, če bodo kaj rogovilili, pač kot se postopa napram junčkom, deloma radi tega, ker so jih povsod dobili po grbi, kjerkoli so hoteli navdahniti delovno ljudstvo z orjunskim jugoslovanstvom. Zato delajo zopet »na tiho« in zbirajo novo energijo za rogoviljenje, da jih bodo morali delavci zopet z mokrimi cunjami pomiriti.

Policija je sicer izdala odlok o razorožitvi, vendar ni za to stvarno nič ukrenila, ker Orjunčki imajo še naprej revolverje in podobne stvari.

Dečji

vestnik.

Otroške skupine.

Povsod drugod obstoje že krožki mladine. V Nemčiji obstoje »otroške skupine«, kjer se zbira delavska deca. S tem se jih zavrne od meščanskih dečjih organizacij, ki samo zastrupljajo delavsko

mladino. Te otroške skupine prirejajo deci predavanja, s katerimi jih vzgajajo v razrednem duhu ter zatro slabi vpliv današnje šole. Prirejajo se izleti v naravo, kjer se jim predava, razlaga; prirejajo se delavske otroške igre, učijo se telovadbe, uče jezikov, sploh: otroške skupine skrbe, da se vzgojuje

delavsko deco v razrednem duhu in jači njih razredno voljo.

En primer iz Nemčije: učitelj v šoli zahteva, da zapoje nacionalno pesem (n. pr. Naprej zastava Slave...), oni pa zapoje delavsko himno. Učitelj seve prične kričati, skakati sem in tja. Končno najde pri deci še »Mladega sodruga« (ki je nemški dečji časopis.) Zapre ves razred eno uro. Otroci se seveda upirajo, vendar se morajo s svojo šibko močjo udati učiteljevi palici in pretrpe eno uro zapora. Zvečer pa hajdi vsi v Delavski dom, v »otroške skupine«. Prično razpravljati. Po dolgi debati se sprejme predlog, da se prihodnji dan štrajka.

Naslednji dan pride v šolo učitelj, čaka kdaj se naberejo učenci, pa od nikoder nikogar. Šele čez par dni, ko je učitelj dobil od šolske oblasti ukor in so bili učenci zasigurani, da ne bo učitelj več nasilno nastopal proti učencem, šele tedaj se je končal štrajk. Otroci pa niti enega stavkokaza! Če ne drugega je že ta solidarnost velik sad otroških skupin.

Pri nas doslej teh otroških udruženj ni bilo. — Premalo smo se zavedali njih pomena. Prvo tako udruženje je v Zagorju. V okviru »Vesne« so že lanske leto proletarski otroci uprizorili igro »Pepelko« in deklamirali proletarske pesmi. Bila je to prva predstava zagorske (morda tudi slovenske) delavske dece. Kar sami nismo verovali v zmožnosti naše dece, nam je sama pokazala. Pričelo se je podpirati to gibanje. Ustanovil se je letos

»KROŽEK MLADINE«.

Krožek mladine si je sam izvolil celokupen odbor, ki sklicuje redne sestanke, na katerih se debata in razmotriva o daljnih in bližnjih nalogah. Ponočili so meseca marca »Pepelko« in dodali še novo nastudirano »Snegulčico«.

V ostalem podpira deca po vsi svoji moči gibanje odraslega proletariata. Tako piše in raznaša lepake, pomaga za razne prireditve okrasiti prostore itd. Prvega maja je mladina nosila lepake s klici: »Proč z reakcijo!« »Živela svobodna šola« itd.

Nihče si ne more biti v svesti, koliko neumornega truda in potrpežljivosti tiči v vsem tem delu.

Sedaj organizirajo izlet v prosto naravo, ki bo spojen s predavanji, deklamacijami, petjem itd. Za to je vaša dolžnost, odrasli delavci, da **podpirate svojo deco**, na katero ste lahko ponosni. Nadalje pripravljajo novo igro, ki bo izredno težka, vendar: hočeš, nočeš, moraš! Obljubili so tudi zabiti svoj žrebelj v prapor, ki ga bo razvila »Vesna«. Za razvitje je pripravljena tudi okrasiti dvorano. Tako postaja deca avantgarda rezredno bojnega zagorskega proletarijata.

V kratkem se bodo organizirali tudi v Trbovljah in drugod podobni krožki, ki bodo v najtesnejši zvezi med seboj. Zagorski mladini pa, ki je počela ta po-

kret v Sloveniji, kličemo: Na delo za vaš krožek, slednjega mladca organizirajte, zbirajte se v svojem krožku, izobrazujte se, nobena ovira naj vas ne straši in iz vas se bo razvil rod, ki se bo znal boriti za osvobodjenje.

Internacionalni otroški teden (od 24. do 30. jun. 1923)

Izvrševalni odbor Proletarske Mladinske Internacionalne (PMI) je izdal poziv za izvedbo 3. internacionalnega otroškega tedna.

Internacionalna parola letošnjega tedna se glasi: **Boj proti šolski reakciji in bedi otrok**. Ta boj naj se izvede napram razmeram v poedinih deželah. V vseh deželah trpe strašno otroci pod udarci reakcije. Povsod narašča njihova beda: v premaganih in takozvanih zmagovitih državah in zato je treba napraviti sklenjeno internacionalno fronto.

Isto tako je treba v tem tednu voditi boj **proti nacionalizmu in veri**.

Pri nas bo mogoče izvesti ta teden le v rudarskih revirjih. Ta teden naj oživi započeto otroško gibanje v revirjih.

Priredi naj se kratka igra, deklamacije, deca naj zbira po hišah in ulicah prispevke za »Proletarsko mladino« in žrtve reakcije, na zadnjo nedeljo naj se priredi skupen dečji izlet iz vseh revirjev v bližnjo okolico.

24. junij se bliža!

Zato, sodrugi, na delo!

V naravo!

Zopet veje pomladanski zrak po deželi, milo sušlja po temnozelenih gozdovih, nad rjavimi in sivimi polji boža s svojo toplo, življenje vzbujajočo roko popke trave, cvetov in dreves, veselo dihanje, življenjska volja vstaja pod solncem. On veje tudi po ulicah in boža srca in ude človeške. Kako nam polje v žilah kri, kako nam postaja lahak korak, kako se svetijo naše oči v zadovoljnosti in radosti!

To je močna volja po življenju, kljubovalnost proti viharjem življenja, žareče koprnenje po deželi bodočnosti.

Toda dolgih je šest delovnih dni; mučni so, ko gledaš ob solnčnih pomladanskih dnevih skozi umazana, sajasta, prašna okna tovarne ali urada v sinje nebo in s tem večjo radostjo zapustiš na soboto popoldan stroje, orodje, prašne knjige. Kajti temni tovarniški zidovi, sive vrste hiš, skladišča in trgovine niso čule smeha pomladi, ostale so mrzle in mrtve. Naše koprnenje potrebuje drugih slik, hoče ven iz

ulic in cest v vzbujajoče se gozdove, polja in travnike, vasi in planine. Izleti, potovanja! Kdor nosi to hrepenenje v svojem sreču, ostane večno mlad, svež, krepak, življenja poln — ne potrebuje kina in plesa, vina in gostiln. Kajti njega zadovoljuje njegovo hrepenenje, on je borec!

In mi rabimo borece, ki so polni ognja in navdušenja, ki ne vržejo ob vsakem neuspehu puške v koruzo, ampak ki zro vsaki nevarnosti v obraz in so pripravljeni za nadaljnji boj in delo.

In zato potujemo v učiteljsko boja za obstanek — v naravo. Tako nam postane potovanje, izlet vzgoji-

telj; mi gremo veselo in lahko, polni misli in diskutiramo o stvareh okrog nas in v nas. Pozabljena je delavnica in temni rov, globoko dihajo naše prsi. »Mi smo mladi, in to je lepo.« — Zraven pojemo, se igramo, veselimo.

Rdečih lic in polni krvi se vračamo prepevajoč v prah in saje. Ponosni so naši koraki, kajti mi se zavedamo, da smo zmagovalci, da bodočnost pripada nam. Mi, proletarska mladina, si krepimo telesne sile in duševno svežost za težak boj za osvobodjenje človeštva.

Zato v veselo pomlad, proletarska mladina!

Marxova šola.

Svoboda volje.

Kakor v naravi, tako vidimo tudi v človeški družbi gotove zakone. Ali družabne pojave napravljajo vendar ljudje. Družba obstoja iz ljudi, ki mislijo, čutijo, si stavijo cilje, delajo. Eden dela to, drugi, recimo, isto, tretji nekaj popolnoma drugega in tako dalje. In rezultat tega skupnega dela je družabni pojav. Brez ljudi ne bi bilo družbe in nobenih družabnih pojavov. Kaj sledi iz tega?

Iz tega sledi to-le: Če se vršijo družabni pojavi po gotovih zakonih in če so rezultat človeških dejanj, potem morajo biti tudi dejanja poedine osebe odvisna od nečesa. Pridemo torej do tega, da človek in njegova volja nista svobodna, ampak vezana, isto tako podvržena zakonom. Če ne bi bilo tako bi človek in njegova volja ne bi bila od ničesar odvisna — odkod potem gotovi zakoni v družabnih pojavih? Potem bi družbe sploh ne bilo. To vsakdo vidi. Če bi vsak človek tako zase kolebal, bi bila potem cela družba družba kolebajočih bitij: druge družbe bi potemtakem sploh ne moglo biti.

Sedaj pa pogledimo stvar z druge strani! Kako je z odvisnostjo človeške volje? Ali ne določa človek sam, kaj hoče storiti? Hotel sem piti vodo — in pil sem jo; hotel sem iti na shod — in šel sem. Eni so predlagali, da gremo v kino, drugi so bili za to,

da gremo v »Delavski dom« na predavanje, in sam se odločil, da grem na predavanje. Ali ni torej človek svoboden v svojih dejanjih? Ali je navadna lutka, ki se jo potem žice vrtili sem in tja?

To vprašanje se imenuje v filozofiji vprašanje o svobodi ali nesvobodi človeške volje. Nauk, ki trdi, da je človeška volja svobodna (neodvisna), se imenuje **indeterminizem**. (Nauk o neodvisnosti volje.) Nauk pa, ki trdi, da je človeška volja odvisna, nesvobodna, se imenuje **determinizem**. (Nauk o odvisnosti volje). Bomo videli, kateri nauk ima prav.

Predvsem pogledimo, kam vodi indeterminizem! Če je človeška volja svobodna, od ničesar odvisna, je brez vzroka. To vodi k verski, religiozni teoriji. Nauk o svobodi volje vodi naravnost k veri, ki ne razjasnjuje ničesar, ki ne stremi po nobenem znanju, ampak je slepa vera v nekaj tajinstvenega in nadčutnega, kar ne obstoja, v neumnost.

Tu torej ni nekaj v redu. — Vzemimo konkreten primer. Ti vidiš govornika na nekem shodu. On vzame z mize kozarec vode in hlastno popije vodo. Kaj čuti on, ko pograbi za kozarcem? Sam je sklenil, da pije vodo. On ima čut svobode. Ali pa pomenja to, da je on storil to brez vzroka in da je bila njegova volja v resnici neodvisna? Nikakor ne. In vsak razumen človek bo takoj videl, kako stoji stvar. On bo rekel: govornik ima izsušeno grlo! Kaj znači to?

Da so se vsled intenzivnega govorjenja v govornikovem grlu napravile take izpremembe, da so ustvarile, povzročile v njem voljo po požirku vode. Torej izprememba v organizmu, fiziološki vzroki so napravili gotovo voljo. Iz tega sledi, da se ne sme zamenjavati občutka svobodne volje, občutka njene neodvisnosti z brezsrčnostjo človeških dejanj in želja. To so dve popolnoma različni stvari. Ravno na tej zamenjavi temelje v glavnem izvajanja indeterministov.

Ljudje s svojo prakso zavračajo nauk o svobodni volji. Kajti če bi bila človeška volja neodvisna, potem bi bilo vsako početje izključeno, ker ne bi mogli v naprej ničesar preračunati, predvideti.

Vsakdo ve, da pri pijancu nastajajo »brezmišelnost« želje in da počenja on »nesmiselnost« stvari. Pijančeva volja drugače funkcionira kot volja treznega človeka. Zakaj? Vzrok je zastrupljenje po alkoholu. Samo nekaj te tvarine je treba vlit v človeški organizem in božanska svobodna volja indeterministov pride tako iz teka, da mora človek pobegniti pred njo. Vzrok je tu jasen. Ali drugi primer: človek zaužije slano hrano. Potem prične piti več kot navadno. Tudi tu je vzrok jasen. Če se pa človek »normalno« hrani? Potem tudi »normalno« pije. Torej tudi tu je njegova volja ravno tako odvisna kot v »nenavadnih« slučajih.

Človek se zaljubi, ko njegov organizem dozori. Kadar so njegove sile izčrpane, pade v »obup«. Skratka, čustvo in volja človekova zavisita od stanja njegovega organizma in od onih okolščin (s tujimi besedami: od onega miljeja), v katerih se človek nahaja. Kot vse v naravi, določajo tudi njegovo voljo gotovi vzroki: bodisi, da se praska po nosu, ker ga je pičila muha, bodisi da vrši eno junaško dejanje — vseeno: za oboje obstojajo gotovi vzroki. Seveda, marsikje težko najdemo te vzroke, ali to je drugo vprašanje. Ali smo našli že vse vzroke v mrtvi naravi? Ne. Ali če ljudje še niso vsega našli, ne sledi, da se tega sploh ne da najti, razjasniti.

Povdariti moramo, da kavzaliteti (vzročnosti, vzrokom) niso podvrženi samo »normalni« (navadni) slučajji. Vse pojave določajo gotovi vzroki, vsi pojavi so podvrženi kavzaliteti. Kot najjasnejši primer lahko služijo duševne bolezni. Pod gotovimi vzroki se »noreci obnašajo tako, pod drugimi drugače itd.

Mi smo nalašč navedli več primerov. Kajti iz vseh njih je razvidno, da človekovo voljo, čustvo, dejanje določajo — determinirajo — gotovi vzroki. Nauk o svobodni volje (indeterminizem) je v resnici finejša oblika polverskih nazorov, ki absolutno ničesar ne razjasnjujejo, ki nasprotujejo vsem dejstvom življenja in ovirajo znanstveni razvoj človeštva. Edino pravilno stališče je determinizem.

Rezultat individualne volje v neorganizirani družbi.

Brezdvomno je, da obstoja človeška družba iz poedinih oseb in da sestavlja en družaben pojav nešteta množina individualnih (poedinih) čustev, razpoloženj, volj in dejanj. Z drugimi besedami: družabni pojav je rezultat (ali »rezultanta«, t. j. vsota sil) individualnih pojavov.

En primer: Na trg pridejo kupci in prodajalci. Prvi imajo denar, drugi blago. Vsak kupec in vsak prodajalec hoče doseči gotov cilj: vsakdo od njih ocenjuje blago in denar, računa, premišlja, trguje. Iz tega trgovanja nastane cena. Cena ni več to, kar si misli poedini kupec, ampak je že družaben pojav, ki je nastal kot rezultat boja različnih poedinih »volj«.

Drug primer: doba revolucij. Tu delajo eni ljudje bolj, drugi manj energično; eni silijo v to, drugi v ono stran. Iz tega boja ljudi se stvori ob koncu »zmage revolucije« nov družabni red, nov red stvari. Marx pravi: »Te gotove socialne razmere so ravno tako produkti ljudi (po domače: Nove socialne razmere so ravno tako ustvarili (= producirali) ljudje) — — — kot platno, rjuho etc.«

Pojdimo dalje! — V kakšnem razmerju stoji cena, ki se je napravila na tugu, napram željam, volji poedinih oseb na trgu? Jasno je, da se cena s temi poedinimi željami ne strinja. Za ene je cena previsoka, za verižnike prenizka.

Ali vzemimo svetovno imperialistično vojno! Ali so bili zadovoljni z njo milijoni delavcev in kmetov, ki so poginili v njej? Nikakor ne. Kaj pomenja to? To znači, da v neorganizirani družbi, kot je n. pr. kapitalistična, kjer ni nobene sistematične produkcije (proizvajanja), kjer obstojajo med seboj se boreči razredi, da se v taki družbi en družaben pojav ne strinja z voljo mnogo, mnogo ljudi. Ali, kakor pravita Marx in Engels, da so v taki družbi družabni pojavi neodvisni od zavesti, čustva in volje ljudi. To pomenja, da se družabni red ne strinja z onimi cilji, ki si jih je mnogo ali večina ljudi stavila.

Sedaj pa nadaljujmo! — Ko je nastal ta ali oni družabni pojav, določa ta družabni pojav (rezultat) zadržanje, stališče poedinih ljudi. Ta stavek je zelo važen.

Pričnimo zopet s primerom o ceni! Mislimo si, da stane na trgu kila repe toliko in toliko. Novi kupovalci in novi prodajalci bodo imeli torej že v naprej pred očmi to ceno in bodo iz te cene izhajali v svojih ocenjevanjih. Z drugimi besedami: družabni pojav določa poedine (individualne) pojave.

Kaj vodi politika pri njegovem delu? Milje (okolščine), v katerem on deluje: on ali stremi, da obstoječe razmere utrdi ali razruši. To zavis od tega, na kateri strani stoji on, na kateri družabni red in

njegove želje (voljo) se on opira. Njegovo voljo določajo torej družabni pogoji.

Videli smo že, da v neorganizirani družbi, kot je n. pr. kapitalistična ne nastane to, kar si je mnogo ljudi želelo. Lahko torej rečemo, da v taki družbi družabni pojav obvlada ljudi in ne ljudje družabnega pojava.

Iz tega sledijo sledeči stavki:

1. Družabni pojavi nastajajo iz volje, čuvstev, dejanj poedinih ljudi.

2. Družabni pojavi v neorganizirani družbi določajo v vsakem danem momentu voljo poedinih oseb.

3. V neorganizirani družbi družabni pojavi ne izražajo volje poedinih ljudi, navadno nasprotujejo njihovim volji.

Kolektivno organizirana volja v organizirani socialistični družbi.

Sedaj si pa predstavimo, kako je z organizirano družbo. Tu ni nobene anarhije v produkciji. Tu ni razredov, razrednega boja, razrednih nasprotij itd. Tu delajo vsi ljudje sodružno po gotovem načrtu, v korist cele družbe in posameznika.

Kako je tu z individualno voljo? Jasno je, da obstoja tudi socialistična družba iz ljudi, tako da so torej družabni pojavi rezultat volje poedinih ljudi (= individualne volje). Ali način, kako nastane tu

družabni pojav, je popolnoma drugačen kot v neorganizirani kapitalistični družbi.

V socialistični družbi se ozira na voljo posameznikov, ki imajo vsi enake življenjske pogoje, radi tega je tu družabna volja organizirana volja. Tu ne vlada volja posamezne osebe, ampak zavedno-organiziran družaben sklep. Tu ne obvlada produkt ljudi, ampak ljudje so gospodarji nad svojimi sklepi, kajti ljudje so tisti, ki so jih sklenili in sicer zavestno sklenili.

Iz tega pa seveda ne sledi, da bi bila v socialistični družbi družabna in individualna volja neodvisna. Ne. Tudi v socializmu je človek del narave in podvržen splošnemu zakonu kavzalitete. Tudi v socialistični družbi se ne bo obnašal človek kot en divjak iz centralne Afrike, ali kot francoski oficir v zasedenem Porurju ali kot ameriški bančni kralj. On se bo obnašal kot član socialistične družbe. Kaj pomenja to? Da bodo življenjski pogoji določevali njegovo voljo.

Z ozirom na organizirano družbo velja torej sledeče:

1. Družabni pojavi nastajajo iz individualnih volj, čuvstev, dejanj itd., pri čemer se vrši ves proces organizirano.

2. Družabni pojavi v vsakem danem momentu določajo voljo poedincev.

3. Družabni pojavi izražajo voljo ljudi in jim navadno ne nasprotujejo; ljudje so gospodarji nad svojimi sklepi in ne čutijo pritiska družbe, na mesto katerega stopi razumna, družabna organizacija.

Internacionalni pregled.

Kongres »Zveze delavske mladine Amerike«.

13. maja se je vršil drugi kongres revolucionarne delavske mladine Amerike, ki je imel rešiti zelo važna vprašanja, ki so pojavila z izpremembo gospodarskih in političnih razmer v severni Ameriki.

V severni Ameriki se vedno jasneje zrcali gospodarsko propadanje kapitalizma. Brezposelnost se je sicer malo zmanjšala, ali napredujoče zniževanje delavskih plač in brutalni napadi podjetnikov na vse delavske organizacije so vodili ameriški proletariat v toliko bojov kot že davno ne. Reakcionarni delavski voditelji kot n. pr. Gompers ne morejo več držati »na špakci« delavstva. Klic po ujedinenju strokovnih zvez v uspešnejše orožje gospodarskega boja odmeva od obali do obali in je glavni cilj ameriškega delavskega gibanja. To sedaj ni več samo organizatorično, ampak politično vprašanje.

Preganjanja in aretacije mladih in odrastlih revolucionarjev po ameriški vladi so dosegle ravno nasproten uspeh, kot ga je pričakovala vlada. Kljub umazani propagandi, časopisnim lažem, agent-provokaterjem je mladinsko gibanje narastlo in pridobilo mnogo več vpliva v množicah.

Na tem kongresu je »Zveza delavske mladine Amerike« pristopila v Proletarsko Mladinsko Internacionalo (PMI). Kongres je prinesel praktične sklepe za reorganizacijo zveze na podlagi obratnih celic. Kot prvi korak za izpremembo zvezinega organizatoričnega sestava se je že izvršila registracija članov.

Istotako je uredil kongres izobraževalno delo revolucionarne delavske mladine in otroško gibanje, s katerim je započela zveza še nedavno. Do sedaj obstoje že močne otroške organizacije v New - Yorku, Chicagu, Detroit in Bostonu.

Zveza je po kongresu prešla tudi k organiziranju športnih sekcij (nogomet, veslanje, plavanje, telovadba, borba, boksanje).

Ker se je zveza že znatno ojačila, bo v bodoče z večjim uspehom vodila gospodarski boj delavske mladine in se živahneje udeleževala delovanja, političnega boja in kampanj ameriške delavske stranke.

7. kongres revolucionarne delavske mladine Nemčije.

Prošli mesec se je vršil v Chemnitzu 7. kongres revolucionarne delavske mladine Nemčije, ki je velikega pomena za celokupno PMI, ne samo zato, ker igra danes Nemčija najvažnejšo vlogo v svetovnem revolucionarnem procesu, ampak tudi zato, ker je Nemčija pozorišče boja internacionalnega imperializma.

Rursko vprašanje je najbolj pereče vprašanje internacionalnega delavskega gibanja, fašizem ima v Nemčiji precejšnjo oporo in na nemškem delavskem razredu leži kapitalistična ofenziva najtežje.

Boj revolucionarne delavske mladine Nemčije v Porurju, propaganda proti fašizmu in reakciji in iz tega sledeča preganjanja — vse to dokazuje, da je revolucionarna delavska mladina Nemčije znala izpolniti svojo internacionalno dolžnost.

Mladi delavec, ki v Porurju lepi plakate proti vojni in fašizmu, oklice na francosko vojaštvo itd., mladi delavec, ki v Porurju propagira proletarsko samoobrambo, dela najvažnejše delo za revolucionarno delavsko mladinsko gibanje Nemčije. Ves nemški mladinski savez se je v znamenju naraščajoče reakcije in preganjanj po francoski in nemški buržuaziji izpremenil v tako armado propagatorjev.

Antimilitaristični teden in akcija proti fašizmu je našla odmeva v širokih masah delavske mladine Nemčije.

V znamenju te povečane aktivnosti in navdušenega, revolucionarnega razpoloženja se je vršil 7. kongres.

Kongres je ustvaril podlago za še uspešnejše delovanje na polju antimilitarizma in antifašizma, na polju gospodarskega boja in izbraževalnega dela, na potu, da postane zveza revolucionarne delavske mladine Nemčije organizacija množic mladih delavcev in delavk.

28 let ječe za mlade delavce na Poljskem.

Varšavsko sodišče je obsodilo 6 mladih revolucionarnih delavcev na zapor po 3—6 let, skupno 28 let. Šest drugih, med temi trije vojaki, so bili izpuščeni.

To je darilo poljske buržuazije maršalu Fochu, predstavniku »plemenite Francije«, kakor pravi kr-

ščansko-socialistični »Slovenec«, ki se je do volitev po mnenju nekaterih bivših sodrugov —ičev boril proti militarizmu.

Slava mladim borcem!

Die Lage der jugendlichen Arbeiter Maribors.

Wenn du abends müde von der Arbeit gehst, siehst du, wie sich diese halbverhungerten tuberkulösen Gespenster durch die Strassen der Stadt zur armseligen Hütte begeben, unterdrückt wie alle von den Kapitalisten, und sie erzählen ihr Leid und Elend untereinander. Trittst du ihnen zu und gibst ihnen Aufklärungen über die Wichtigkeit der Jugendorganisation, so wirst du bei wenigen einen Wiederhall finden. Rufst du sie zu einer Versammlung ein, so wirst du Beifall ernten; kaum wenige Aufklärungen und sie werden bereit sein mit dir bis zum Tode zu kämpfen. Aber sobald sie die Schwelle übertreten, ist alles bei einem Ohr hinein beim anderen heraus und in einer halben Stunde ist alles vergessen und sie gehen ihren früheren Weg weiter.

Sie besuchen lieber Betäubungslokale, Kinos und Gasthäuser, wo sie sich dem Alkohol übergeben. Sie folgen fleissig ihren Vätern, die dort ihren kärglichen Lohn versaufen und ihre Familien hungern lassen. Auf diesem Wege arbeiten ihre Söhne weiter. Und ihr Gehirn verfäult direkt von diesen Betäubungsmitteln. Und da geben ihnen die Sozialpatrioten Begünstigungen zu billigen Preisen die Kinos zu besuchen. Ja, sogar etliche sozialpatriotische Vertrauensmänner sind dagegen, dass die jug. Arbeiter bloss 8 Stunden arbeiten, und gegen die gewöhnliche Fortbildung nachmittags und sie sagen, die Jugendlichen haben bei der Nacht Zeit. So leidet in Maribor der Jugendliche nicht nur unter dem Drucke der Kapitalisten, von denen er als Streickbrecher verwendet wird, sondern auch unter dem Drucke der Sozialpatrioten. Mann könnte tausende Beispiele vom Treiben der sozialpatriotischen Vertrauensleute schreiben.

Das ist die sozialistische Jugenderziehung! So lassen die Sozialpatrioten die junge Proletariergeneration zugrunde gehen!

Jugendliche Arbeiter Maribors, erwachet!

Schlaget den richtigen Weg des revolutionären Klassenkampfes ein!

Öffnet die Augen und blicket dem Lichte der Freiheit entgegen!

Steht auf, Verdammte dieser Erde!

Leset die »Proletarska mladina«!